

Nivalan kaupunki
Rakennusvalvonta
Kirjaamo
kirjaamo@nivala.fi

Viite Lausuntopyyntöne 15.12.2024 LP-535-2023-00172

**NIVALA HITURAAAN AURINKOVOIMAHANKKEEN ALUE B
SUUNNITTELUTARVERATKAISU 535-401-16-92, KUMMUNTIE 8**

Nivalan kaupungin rakennusvalvonta on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan museolta lausuntoa Nivalan aurinkopuiston, Hitura B-alueen suunnittelutarveratkaisun hakemussuunnitelmasta. Tämä Pohjois-Pohjanmaan museon lausunto koskee sekä arkeologista kulttuuriperintöä että rakennettua kulttuuriympäristöä.

Skarta Energy Oy hakee suunnittelutarveratkaisua Nivalan Hituran B-alueelle rakennettavalle aurinkovoimapuistolle. Hankealue sijaitsee noin 9 kilometrin päässä Nivalan keskustasta etelään, entisen kaivosalueen rikastushiekka-altaalla ja sen ympäristössä. Hankealueen koko on noin 180 ha, josta noin 40 ha sijoittuu metsäalueelle, noin 100 ha allasalueelle (noin 20 ha väistö-/huoltoväljyyttä) ja 40 ha on alueen suojavyöhykettä. Aurinkopuiston tuottama sähkö johdetaan 33 kV maakaapelilla puiston osista kohti sähköasemaa. Sähköaseman paikka on suunniteltu Kummuntien varteen, joka sijaitsee alueen A pohjoispuolella, suunnittelutarvealueella B1.

Hituran A-alueelle suunnitellaan rakennettavaksi aurinkovoimalan paneelikenttiä, useita muuntamoita ja puiston vaatimat pienet huoltorakennukset. Toimenpidelupahakemukseen on sisällytetty luonnokset aluerakennelmista. Puiston käytön ja kunnossapidon vaatimille huoltorakennuksille, sähköasemalle sekä akkuasemalle on haettu erikseen rakennuslupa.

Hituran aurinkovoimalahankkeen alue B sijoittuu osittain Kalajokilaakson valtakunnallisesti arvokkaan viljelymaiseman aluerajauksen sisälle. Valtakunnallisesti arvokkaille maisema-alueille (VAMA-alueet) ei ensisijaisesti tule suunnitella ja rakentaa suurimittakaavaisia energiahankkeita, joilla voi olla vaikutusta maiseman arvoihin. Hituran aurinkovoimalan hankealue sijoittuu kuitenkin kokonaisuudessaan Hituran käytöstä poistuneen kaivoksen rikastushiekka-, sivukivi-, selkeytys- ja palautusvesiallasvyöhykkeiden alueille, eli maisemavaurioita jo kokeneille alueille.

Hituran B-alueen aurinkovoimatuotantoalueen maisemallisten vaikutusten arvioinnin tueksi on laadittu havainnekuviin perustuva selvitys. Hankkeen

18.01.2024

vaikutusta on arvioitu 12 valokuvasoitteen avulla. Selvityksen perusteella Hituran B-alueen aurinkovoimapuiston aurinkopaneelit eivät tule juurikaan näkymään ympäröiville asuin- ja viljelyalueille metsän ja maastomuotojen peitteisyydestä johtuen. Hankkeella ei katsota olevan heikentävää vaikutusta Kalajokilaakson valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen arvoille. Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole suunnittelu-tarveratkaisusta huomautettavaa arvokkaiden maisema-alueiden tai rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

Hankealueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita arkeologisen kulttuuriperinnön kohteita. Suunnittelualue on kuulunut arkeologisen inventoinnin piiriin viimeksi vuonna 2005 Nivalan kaupungin inventoinnin yhteydessä. Vaikka aiempi arkeologinen selvitys on vanha, Pohjois-Pohjanmaan museo arvioi, että suunnittelualue ei ole maastoltaan ja topografialtaan potentiaalista uusille arkeologisen kulttuuriperinnön kohteille. Suurin osa hankealueesta sijaitsee lisäksi entisellä rikastushiekka-, selkeytys- ja palautusvesiallasvyöhykkeellä, jonka vuoksi aluetta on jo muokattu runsaasti. Hankealueelle ei ole tarvetta tehdä arkeologista selvitystä. Suunnittelutarveratkaisuluvan myöntämiselle ei ole muinaismuistolain mukaista estettä. Museo kuitenkin muistuttaa, että mikäli esimerkiksi rakentamistöiden yhteydessä tavataan merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä tai irtaimia muinaisesineitä, tulee työ muinaismuistolain 14 § sekä 16 § mukaisesti keskeyttää ja viipymättä ilmoittaa asiasta Pohjois-Pohjanmaan museoon (kulttuuriymparisto.ppm@ouka.fi). Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole muuta huomautettavaa hankkeesta arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Pasi Kovalainen Juhani Turpeinen Marika Kostamovaara
Kulttuuriperintötyön johtaja Rakennustutkija Arkeologi

Tiedoksi

Museovirasto / Kulttuuriympäristöpalvelut
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus / Alueidenkäyttösikö